

Veronika Hanusych¹*Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Berehove, Ukraine*

Natural Capital Disclosure for Integrated Reporting

Abstract. *The concept of integrated reporting assumes that the value of the enterprise and its future development is determined not only by financial but also by human, intellectual, social, and natural capital. Traditional financial indicators are not enough to fully assess the company's investment attractiveness and sustainable development. The article aims to structure financial and non-financial information about natural capital, which can be disclosed in integrated reports to obtain future economic and social effects. Natural capital is the used natural resources and ecosystem services that support people's lives and well-being. Unlike financial capital, which can be measured in monetary units, natural capital does not have a standard unit of measurement. It can include elements such as soil quality, availability of water resources, biodiversity, availability of natural landscapes, and much more. Disclosure of information about natural capital in integrated reporting may include the following elements: assessment of natural resources used by the company; the cost of ecosystem services, namely air and water purification measures, control of soil purity, storage of water resources, flood control; assessment of the impact of the company's activities on the environment; minimization of the impact on the environment through the use of advanced technologies in the energy sector and resource-saving technologies; environmental risks and threats. An environmentally-oriented approach in the company's development strategy will have an ecological, social, and economic effect since resource-saving and energy-saving technologies significantly reduce the costs of activities and the cost of products. Companies demonstrating their commitment to sustainable development receive more opportunities to attract investment and participate in government programs and projects.*

Keywords: *integrated reporting, natural capital, natural resources, ecosystem services, company's social responsibility.*

Suggested Citation

Hanusych, V. (2023). Natural Capital Disclosure for Integrated Reporting. *Oblik i finansi*, 1(99), 26-30. [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1\(99\)-26-30](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1(99)-26-30)

Вероніка Ганусич

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II, м. Берегове, Україна

Розкриття екологічного капіталу в інтегрованій звітності

Анотація. *Концепція інтегрованого звітування передбачає, що вартість підприємства та його майбутній розвиток обумовлений не лише фінансовим, але й людським, інтелектуальним, соціальним та екологічним капіталом. Традиційних фінансових показників недостатньо для повноцінної оцінки інвестиційної привабливості компанії та її сталого розвитку. Метою статті є структурування фінансової та нефінансової інформації про екологічний капітал, яка може бути розкрита в інтегрованих звітах задля отримання економічного та соціального ефекту в майбутньому. Екологічний капітал – це використані природні ресурси та екосистемні послуги, які підтримують життя та благополуччя людей. На відміну від фінансового капіталу, що може бути вимірний у грошових одиницях, екологічний капітал не має стандартної одиниці виміру. Він може включати такі елементи як якість ґрунту, наявність водних ресурсів, біорізноманіття, доступність природних ландшафтів і багато іншого. Розкриття інформації про екологічний капітал в інтегрованій звітності може включати такі елементи: оцінка природних ресурсів, які використовуються компанією; вартість екосистемних послуг, а саме заходів з очищення повітря і води, контроль чистоти ґрунту, збереження водних ресурсів, контроль повеней та ін.; оцінка впливу діяльності компанії на навколишнє середовище; мінімізація впливу на навколишнє середовище через використання прогресивних технологій в енергетичній сфері та ресурсозберігаючих технологій; екологічні ризики та загрози. Екологоорієнтований підхід у стратегії розвитку компанії матиме не лише екологічний та соціальний, але й економічний ефект, оскільки ресурсозберігаючі та енергозберігаючі технології суттєво скорочують витрати діяльності та собівартість продукції. Компанії, які демонструють свою прихильність до сталого розвитку, отримують більші можливості залучення інвестицій та участі в урядових програмах і проектах.*

Ключові слова: *інтегрована звітність, екологічний капітал, природні ресурси, екосистемні послуги, суспільна відповідальність.*

¹ Veronika Hanusych, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Berehove, Ukraine.

ORCID 0000-0001-6902-6303

E-mail: veronika_lonchakova@ukr.net

Постановка проблеми. Екологічні проблеми людства передусім пов'язані із недбалим ставленням до природних ресурсів. Ми споживаємо природні ресурси практично безкоштовно, тому відсутні економічні мотиви для бережливого та дбайливого ставлення до оточуючого середовища. На законодавчому рівні окремі країни та міжнародне співтовариство намагаються регулювати питання ефективного споживання природних ресурсів і захисту навколишнього середовища від забруднення, але для ефективного управління цими процесами необхідно отримувати об'єктивну оцінку стану використання екологічних ресурсів окремими підприємствами. Частково, це завдання реалізується впровадженням інтегрованої звітності, де крім фінансової оцінки капіталу передбачено ряд інших підходів до його оцінки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню структурних компонентів інтегрованої звітності присвячені публікації таких науковців як К.В. Безверхий [1, 2], О.В. Кравченко, Н.В. Овчарова [3], Н. Свічкарь, Є. Кобець [4], Г. Мисака, І. Дерун [5], С.Ф. Голов [6], О.О. Осадча [7], О.О. Нестеренко [8], В.Ю. Царук [9]. В їхніх працях детально розглянуто концепцію інтегрованого звітування, проведено ідентифікацію основних видів капіталу.

Поряд з цим, недостатньо вивченими залишаються підходи до відображення екологічного капіталу в інтегрованій звітності. Окремі процеси взаємодії підприємства та навколишнього середовища, які безумовно виникають під час здійснення господарської діяльності, не потрапляють до класичної системи бухгалтерського обліку та ніяк не відображаються на рахунках, в облікових реєстрах і фінансовій звітності. Більше того, деякі з цих процесів навіть не отримують вартісного вираження.

Метою статті є структуризація фінансової та нефінансової інформації по відображенню екологічного капіталу в інтегрованих звітах задля отримання економічного та соціального ефекту в майбутньому.

Виклад основних результатів. Діяльність підприємств та формування їх майбутньої вартості насправді залежить від багатьох форм капіталу, серед яких Міжнародні основи інтегрованої звітності [1, с. 11-12] виділяють наступні:

– фінансовий капітал – показники, що відображають наявні фінансові ресурси, а також ті, що надходять від боргового, пайового фінансування, грантів, або створюються в результаті здійснення інвестиційної та операційної діяльності;

– виробничий капітал – показники стану та динаміки основних засобів: обладнання, споруд та інфраструктури (дороги, порти, мости, сміттєпереробні заводи та водоочисні споруди) тощо;

– людський капітал – розподіл за віком, плінність кадрів, гендерний баланс, кількість працівників, що пройшли підвищення кваліфікації, кількість годин навчання та інші показники, що відображають компетенції співробітників, їх здібності, досвід, їх мотивації;

– інтелектуальний капітал – кількість патентів, авторських прав, програмного забезпечення, ліцензій та показники, що відображають «організаційний капітал» (знання, системи, процедури та протоколи);

– екологічний (природний) капітал – споживання природних ресурсів (повітря, воду, землю, корисні копалини і лісу), витрати на екологічну безпеку, екологічні витрати та зобов'язання, інформація про викиди та інші забруднення тощо;

– соціальний капітал – обсяг благодійних внесків, кількість реалізованих соціальних програм, корпоративна соціальна відповідальність, соціальні ліцензії та ін.

Основна ідея концепції інтегрованої звітності полягає в тому, що підприємство отримує прибуток не лише за допомогою своїх власних внутрішніх ресурсів, але й за допомогою зовнішнього середовища, зокрема природного та соціального.

Поняття екологічного капіталу виникло у 1980-х роках в наслідок посилення уваги з боку суспільства до екологічних проблем, розуміння необхідності охорони навколишнього середовища та збереження ресурсів для майбутніх поколінь. Екологічний капітал містить як інформацію про використані природні ресурси, так і екосистемні послуги, які підтримують життя та благополуччя людей. На відміну від фінансового капіталу, що може бути вимірний у грошових одиницях, екологічний капітал не має стандартної одиниці виміру. Він може включати такі елементи як якість ґрунту, наявність водних ресурсів, біорізноманіття, доступність природних ландшафтів і багато іншого. Концепція екологічного капіталу висуває ідею про те, що використання ресурсів має здійснюватися таким чином, щоб не виснажувати їх та не порушувати екосистемну рівновагу, щоб вони могли бути доступними та використаними і майбутнім поколінням.

Для того щоб виміряти обсяг спожитих та задіяних у господарських процесах природних ресурсів, вводиться поняття екологічного (природного) капіталу. Однак, зміст цієї категорії настільки складний і багатогранний, що важко відшукати єдиний підхід до його обрахунку в грошовій формі. Якщо використання природних ресурсів не знаходить вартісного вираження, то фактично випадає із системи обліково-аналітичної інформації, що ускладнює прийняття відповідних управлінських рішень.

Природний капітал складно оцінити, тому що фактори виробництва природного походження ми отримуємо без компенсації їх вартості, але їх участь має враховуватися, оскільки вони створюють необхідні умови для виробничого процесу. Так як природні ресурси споживаються практично безкоштовно (їх вартість нікому не відшкодовується), зміни в природному середовищі та природних ресурсах, викликані господарською діяльністю, не піддаються оцінці та в обліку не відображаються. Це суперечить важливому принципу бухгалтерського обліку – повного висвітлення, який передбачає, що фінансова звітність повинна містити всю інформацію

про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій і подій.

Включення у систему інтегрованої звітності інформації щодо використання екологічного капіталу важливо для організації процесу управління його використанням як повноцінним фактором виробництва.

Відображення екологічного капіталу в інтегрованому звіті може включати такі пункти:

1. Оцінка впливу на довкілля. Компанія може описати як її діяльність впливає на екологічні ресурси, включаючи воду, ґрунт, повітря та біорізноманіття.

2. Використання енергії та інших природних ресурсів. Компанія публічно звітує, які ресурси використовуються у виробничому процесі та які заходи вживаються для оптимізації використання енергії, чи використовуються альтернативні джерела енергії, екологічна чистота використовуваних ресурсів, енергозберігаючі та ресурсозберігаючі технології.

3. Оцінка стійкості постачальників. Компанія аналізує своїх постачальників з точки зору екологічної стійкості та описує, які заходи ними вживаються для зменшення негативного впливу на довкілля.

4. Управління відходами. Практично усі компанії описують, як вони управляють відходами та які заходи ними вживаються для скорочення обсягів відходів.

5. Інвестиції в екологічно стійкі проекти. Компанія може описати, які інвестиції вона здійснює у проекти, спрямовані на покращення екологічної ситуації.

6. Суспільна відповідальність. Компанія дає відповідь на питання, як вона взаємодіє із суспільством та які заходи вживаються для підтримки екологічної стійкості у суспільстві.

Відображення екологічного капіталу в інтегрованому звіті допомагає компаніям оцінити вплив їхньої діяльності на навколишнє середовище та вживати заходів для покращення екологічної стійкості своїх операцій.

Оцінка екологічного капіталу – це процес визначення вартості і стану природних ресурсів та екосистем, які підтримують життєдіяльність людей та економіки. Цей процес може бути проведений в контексті інтегрованої звітності, що забезпечує зв'язок між економічними, соціальними та екологічними показниками діяльності компанії.

Оцінка екологічного капіталу в інтегрованій звітності може включати такі пункти:

1. Оцінка природних ресурсів. Компанія може описати, які природні ресурси вона використовує, скільки вони коштують та які загрози виникають внаслідок забруднення чи виснаження.

2. Вартість екосистемних послуг. Компанії, як правило оцінюють вартість екосистемних послуг, які вони отримують від природних екосистем. Під екосистемними послугами розуміють усі природні ресурси, необхідні для існування людини та задоволення її базових потреб. В цьому контексті оцінюються заходи з очищення повітря і води,

контроль чистоти ґрунту, зберігання водних ресурсів, контроль повеней та ін.

3. Оцінка впливу діяльності компанії на навколишнє середовище. Компанія відображають оцінку впливу своєї діяльності та власної продукції на здоров'я людей, біорізноманіття та якість екосистемних послуг.

4. Мінімізація впливу на навколишнє середовище. Компанія може описати, які заходи вона приймає для зменшення негативного впливу своєї діяльності на навколишнє середовище через використання прогресивних технологій в енергетичній сфері та ресурсозберігаючих технологій.

5. Ризики та загрози. В інтегрованій звітності описується, які екологічні ризики та загрози пов'язані із діяльністю компанії та як вона планує їх уникати.

Наведені показники дозволять потенційним інвесторам отримати дані про стійкий розвиток компанії та приймати рішення щодо привабливості об'єкту інвестування на основі аналізу ESG рейтингу компанії [11].

Нині дедалі більше компаній визнають важливість обліку екологічного капіталу своїх звітах. Серед найбільших світових компаній, які показують екологічний капітал у своїх інтегрованих звітах, є:

1. Nestle представляє свій звіт про життєвий цикл продуктів, який оцінює вплив їхньої продукції на навколишнє середовище та ресурси [12].

2. Unilever проводить оцінку впливу діяльності на довкілля та природні ресурси у межах своєї цільової програми «Sustainable Living Plan» [13].

3. Danone відображає вплив своєї діяльності на довкілля та природні ресурси, включаючи оцінку свого вуглецевого сліду та водних ресурсів [14].

4. Coca-Cola в процесі оцінки екологічного капіталу описує вплив на довкілля та природні ресурси, включаючи оцінку свого вуглецевого сліду, споживання водних ресурсів та утилізації відходів [15].

5. Philips включає в інтегрований звіт оцінку впливу на навколишнє середовище та природні ресурси, а також цілеспрямовано працює над покращенням своєї екологічної продуктивності [16].

Це лише кілька прикладів компаній, які враховують екологічний капітал у своїх інтегрованих звітах. В цілому, все більше компаній усвідомлюють, що облік екологічного капіталу є важливим аспектом сталого розвитку та підтримки балансу між економічними, соціальними та екологічними цілями.

Українські дослідники виділяють наступні джерела для отримання інформації про природний (екологічний) капітал:

- Звіт про фінансовий стан;
- Звіт про сукупний дохід;
- Примітки до річної фінансової звітності;
- Звіт про охорону атмосферного повітря;
- Витрати на охорону навколишнього природного середовища та екологічні платежі;
- Поводження з відходами;
- Податкова декларація з екологічного податку.

Відображення екологічного капіталу в інтегрованих звітах має кілька цілей. Вони дають можливість для отримання інформації про: результати екологічної діяльності, викиди шкідливих речовин в атмосферу, водних об'єктів, утворення та утилізації відходів, оцінку витрат на охорону навколишнього природного середовища та ін. [2, с. 364].

Основні цілі та вигоди від відображення екологічного капіталу в інтегрованих звітах:

По-перше, це дозволяє компаніям розуміти, як вони впливають на навколишнє середовище та природні ресурси, та виявляти напрямки діяльності, в яких вони можуть покращити свою екологічну продуктивність.

По-друге, великі компанії мають достатньо ресурсів для проведення досліджень щодо ризиків, які можуть виникнути у зв'язку зі зміною клімату, і які можливості, пов'язані зі стійким використанням ресурсів, можуть відкритися в майбутньому.

По-третє, відображаючи екологічний капітал в інтегрованих звітах, компанії демонструють свою прихильність до сталого розвитку, що дозволяє залучати інвесторів, які зацікавлені в інвестуванні в компанії, які відповідають соціально-екологічним стандартам та вимогам.

По-четверте, це допомагає компаніям взаємодіяти із зацікавленими сторонами, такими як урядові організації, громадські організації, споживачі з питань, пов'язаних із стійким використанням ресурсів та охороною навколишнього середовища.

Відображення екологічного капіталу в інтегрованих звітах допомагає компаніям отримати цілісне уявлення про свою екологічну продуктивність і вжити заходів для усунення негативного впливу на навколишнє середовище та підвищити ефективність використання природних ресурсів.

Висновки. Для комплексного вирішення питань побудови екологічного обліку та екологічного контролю діяльності підприємства необхідно визначити їх місце у системі інформаційного забезпечення процесу управління. Серед сучасних цілей управління виділяється мета – підтримання

концепції сталого розвитку, яка прийнята спеціальною комісією ООН і передбачає задоволення сучасних потреб людства без шкоди для задоволення потреб майбутніх поколінь. Концепція сталого розвитку включає три складові: економічну, соціальну та екологічну. Відповідно, інформація, яка формується у складі системи бухгалтерського обліку має відображати ці три ключові аспекти діяльності людини. Наразі, домінує економічна складова. Впровадження екологічного аспекту в систему бухгалтерського обліку вимагає з'ясування його місця і мети.

Для органічного поєднання в обліку економічного та екологічного ефектів необхідно враховувати в обліку господарських процесів їх економічну та екологічну складову, що можна досягти впровадженням у практику відображення в інтегрованих звітах природного (екологічного) капіталу.

Розвиток та збільшення екологічного капіталу шляхом впровадження сучасних ресурсозберігаючих технологій може суттєво зменшувати собівартість продукції. Як правило, ці технології достатньо дорогі при впровадженні, однак, економічний ефект від їх використання синергічно поєднується із екологічним. Тобто витрати на утилізацію відходів, очищення природного середовища та відновлення природних ресурсів були би значно вищими.

Крім еколого-економічного ефекту, ці заходи суттєво впливатимуть на соціальну сферу. Чисте навколишнє середовище є запорукою здоров'я людей, високої якості життя, їх продуктивної праці.

Розробка підходів до оцінки природного (екологічного) капіталу в інтегрованій звітності має здійснюватися разом із розробкою концепції екологічного обліку, паралельно до визначення екологічних активів, екологічних витрат та екологічної амортизації. Комплексне і системне впровадження даних об'єктів обліку дозволить повноцінно відображати господарські процеси, пов'язані із природокористуванням в бухгалтерському обліку, фінансовій та інтегрованій звітності, відповідно надавати користувачам релевантну інформацію щодо цих процесів.

4 Список використаних джерел

1. Безверхий К. В. Фундаментальні концепції інтегрованої звітності. *Економічний розвиток держави та її соціальна стабільність*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 15 травня 2018 р. Ч. 2. Полтава: ФОП Пусан А.Ф.. 2018. С. 210-212. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/3974>
2. Безверхий К. В. Інтегрована звітність підприємства: економічна сутність поняття. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2016. № 4. С. 43-58. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/2389>
3. Кравченко О. В., Овчарова Н. В. Теоретичні та методичні засади формування інтегрованої звітності в Україні. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 6. С. 359-366.
4. Свічкач Н., Кобець Є. Впровадження інтегрованої звітності як нової моделі управління бізнесом. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-57>
5. Мисака Г., Дерун І. Теорія легітимності в формуванні інституційно-правових засад системи нефінансової звітності підприємств. *Соціальна економіка*. 2021. Вип. 61. С. 60-71. DOI: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2021-61-06>
6. Голов С. Ф. Інформаційне забезпечення інтегрованого звітування. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2017. № 862. С. 75-92. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2017_862_13
7. Осадча О. О. Інтегрована звітність як елемент системи екологічно орієнтованого управління. *Розвиток інтегрованої звітності підприємств*: тези виступів Міжнар. наук. конф. Житомир: Житомирська політехніка, 2019. С. 137-138. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/137.pdf>

8. Нестеренко О. О. Інтегрована звітність: теорія, методологія та практика: монографія. Х.: Видавець Іванченко І. С., 2018. 409 с.
9. Царук В. Ю. Концептуальні засади інтегрованої звітності в корпоративних структурах. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.74
10. The International <IR> Framework. URL: <https://www.integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>
11. Ганусич В. Аналіз ESG рейтингу компанії. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2022. Вип. 2. С. 257-265. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2022-2-257-265>
12. Nestle Annual Report. Unlocking the power of food to enhance quality of life. URL: <https://www.nestle.com/investors/annual-report>
13. Unilever Annual Report and Accounts 2021 Highlights. URL: <https://www.unilever.com/investors/annual-report-and-accounts/>
14. Danone Integrated Reports. URL: <https://www.danone.com/investor-relations/publications-events/integrated-reports.html>
15. Coca-Cola Integrated Annual Report. URL: <https://www.coca-colahellenic.com/en/investor-relations/2021-integrated-annual-report>
16. Philips 2022 Annual Results. URL: <https://www.results.philips.com/>

4 References

1. Bezverkhyi, K. V. (2018). Fundamentalni kontseptsii intehrovanoi zvitnosti [Fundamental concepts of integrated reporting] (pp. 2010-212). In *Ekonomichnyi rozvytok derzhavy ta yii sotsialna stabilnist: materialy II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii* (15 travnia 2018, Ch. 2). Poltava: FOP Pusan A.F. Retrieved from <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/3974>
2. Bezverkhyi, K. V. (2016). Intehrovana zvitnist pidpriemstva: ekonomichna sutnist poniattia [Integrated enterprise reporting: the economic essence of the concept]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu*, 4, 43-58. Retrieved from <http://194.44.12.92:8080/jspui/handle/123456789/2389>
3. Kravchenko, O. V., Ovcharova, N. V. (2016). Teoretychni ta metodychni zasady formuvannia intehrovanoi zvitnosti v Ukraini [Theoretical and methodological principles of the formation of integrated reporting in Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo*, 6, 359-366.
4. Svichkar, N., Kobets, Ye. (2021). Vprovadzhennia intehrovanoi zvitnosti yak novoi modeli upravlinnia biznesom [Implementation of integrated reporting as a new business management model]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 33. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-57>
5. Mysaka, H., Derun, I. (2021). Teoriia lehitymnosti v formuvanni instytutsiino-pravovykh zasad systemy nefinansovoi zvitnosti pidpriemstv [The theory of legitimacy in the formation of institutional and legal foundations of the system of non-financial reporting of enterprises]. *Sotsialna ekonomika*, 61, 60-71. DOI: <https://doi.org/10.26565/2524-2547-2021-61-06>
6. Holov, S. F. (2017). Informatsiine zabezpechennia intehrovanooho zvituvannia [Information provision of integrated reporting]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika". Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku*, 862, 75-92. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2017_862_13
7. Osadcha, O. O. (2019). Intehrovana zvitnist yak element systemy ekolohichno oriietovanoho upravlinnia [Integrated reporting as an element of the system of ecologically oriented management] (pp. 137-138). In *Rozvytok intehrovanoi zvitnosti pidpriemstv: tezy vystupiv Mizhnar. nauk. konf.* Zhytomyr: Zhytomyrska politekhnika. Retrieved from <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/137.pdf>
8. Nesterenko, O. O. (2018). Intehrovana zvitnist: teoriia, metodolohiia ta praktyka [Integrated reporting: theory, methodology and practice]. Kharkiv: Vydavets Ivanchenko I. S.
9. Tsaruk, V. Yu. (2020). Kontseptualni zasady intehrovanoi zvitnosti v korporatyvnykh strukturakh [Conceptual principles of integrated reporting in corporate structures]. *Efektivna ekonomika*, 4. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.4.74
10. The International <IR> Framework. Retrieved from <https://www.integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>
11. Hanusych, V. (2022). Analiz ESG reitynhu kompanii [ESG analysis of the company's rating]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, 2, 257-265. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2022-2-257-265>
12. Nestle Annual Report. Unlocking the power of food to enhance quality of life. Retrieved from <https://www.nestle.com/investors/annual-report>
13. Unilever Annual Report and Accounts 2021 Highlights. Retrieved from <https://www.unilever.com/investors/annual-report-and-accounts/>
14. Danone Integrated Reports. Retrieved from <https://www.danone.com/investor-relations/publications-events/integrated-reports.html>
15. Coca-Cola Integrated Annual Report. Retrieved from <https://www.coca-colahellenic.com/en/investor-relations/2021-integrated-annual-report>
16. Philips 2022 Annual Results. Retrieved from <https://www.results.philips.com/>